

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Személyi hírek. — Erdélyi boraink szereplése a párisi közkiállításon. — Magfaválogatás a szőlőnél. Emlékeztető. — Egy adat a gyümölcsfaneveléshez. — A földi giliszta. **E b n e r Sándor**. — Hirdetmény. — Vidéki gazdasági tudósítások: **Mocs**, **Magyar-Igen**, **Szt.-Mihály**. — Üzleti heti szemle. — Placzi árak. — Hirdetések.

Személyi hírek.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által állandó gazdasági tudósítói tiszttel megbizattak: **Brassó megye területére:** a kétfalusi járásban **Köpe István**, a felvidéki és alvidéki járásban **Murz György**, **Brassó városában** **Sihlandt Gottlieb**. — **Háromszék megye területére:** a sepsi felső járásban **Márk István**, az orbai járásban **Csiu György**, a kézdi felső járásban **Elekes Tivadar**, a kézdi alsó járásban **Vitályis György**, a miklósvári járásban **Nagy Imre** és **Kézdi-Vásárhely városában** **Erdélyi Károly**. —

Erdélyi boraink szereplése a párisi közkiállításon.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya elhatározta, hogy kitünő boranyagunk eddigi szereplését az 1873-iki bécsi, de főként az 1873-ik évi párisi közkiállításon tüzetesen leírja s a számos érdekes adattal bővelkedő értekezést külön lenyomatban is kiadja.

Az 1873-iki és 1878-iki kiállításokra általunk gyűjtéményesen küldött borfajoknak mennyiségét az alábbiakban állítjuk össze.

	Bécsbe	Párisba
Könnyebb asztali bor	19	6
Nehezebb asztali bor	23	36
Pecsenye bor		34
Kövérszőlő bor	—	5
Vegyes fajbor	2	8
Pinot fajok	1	4
Som	4	12
Furmint	3	—

Leányka és som leányka	6	10
Traminer	6	13
Wälsch riesling	4	5
Rajnai riesling	14	34
Muskotály	—	7
Sauvignon	1	6
Bakator	9	15
Vörös bor	3	18
Aszubor	20	11
Pezsgő bor	1	3

Összeg 116 227

Párisban tehát nemcsak kereken kétszer annyi borfaj által voltunk képviselve, hanem azoknak összeállítása is rendszerebb, átgondoltabb volt, ragaszkodva a program azon szabványához, hogy az egész termelést kell bemutatni, nem pedig annak egyes kitünőseit.

Hogy azonban a bor correct volta iránt biztosítva legyünk, helyt Kolozsvárt előleges bírálatot tartottunk és csak azon borokat indítottuk utnak, melyek az általában kívánatos tulajdonoknak megfeleltek. Érdekesnek tartjuk már most, alapul véve párisi bor-gyűjteményünket, egyenként kimutatni: a csoportot, a termelőt vagy tulajdonost, a bor évjáratát és speciális nevét, annak szesztartalmát százalékokban és sav tartalmát ezredrészekben. Ezután egy rovat azon borokra nézve, melyek már Bécsben is szerepeltek, az ott nyert kitüntetések tartalmazza; következik a kolozsvári előleges bírálat rovata, végre a párisi jury ítélete. Ugy Bécsben mint Párisban 1—4-ig terjedő számjegyekkel lettek a borok minősítve, a midőn egy: az első, négy: az utolsó osztályt jelzi. Kolozsvárt három osztállyal megelégedtünk, azonban a) b) és c)-vel alosztály lett megállapítva, de csak az első használva! —

Ezeket szükséges volt a tullapon kezdődő táblázat magyarázatára előrebocsátani.

Az 1878-ki párisi közkiállításra küldött boraink táblázatos áttekintése.

Kezelési szám	Kostolási sorrend	Tulajdonos, borfaj és évjárat			Szesztar-talom %	Savtar-talom %/1000-ben	Minősítés		
							becsi jury 1873	kolozsvári előleges bírálat	párisi jury 1878
I. csoport : könnyű asztali borok. (Vin ordinaire.)									
152	1	Erdélyi pincze-egylet	IV.	osztályu asztali bora	9.2	0.65	—	2	—
113	2	Benkó Ferencz	1872	küküllőmenti	8.8	0.67	—	3a)	—
97	3	Binder Dániel	1873	besenyői	8.5	0.7	—	3b)	—
2	4	Vadady Gergely	1876	m.-sárdi	9.8	0.7	—	3b)	—
92	5	Fuss Károly	1874	földvári vegyes	9.7	0.52	—	3	—
83	6	Gróf Bethlen Gábor	1873	keresedi asztali	9.6	0.65	—	3	—
II. csoport : nehezebb asztali borok. (Vin bon ordinaire)									
30	7	Br. Nopcsa Elek	1874	dévai asztali	10.0	0.7	—	3	—
40	8	Barcsay Béla	1874	m.-solymosi	11.2	0.75	—	3	—
82	9	Gróf Wass Jenő	1874	cezei hazai vegyes	10.0	1.05	—	3a)	—
150	10	D. Deák József	1872	kis-küküllőmenti	9.0	0.63	—	3a)	—
35	11	Binder Henriette	1872	borberekai	9.0	0.95	—	3	—
36	12	" "	1874	"	9.8	0.75	—	3a)	—
37	13	" "	1874	szász-sebesi	10.0	0.73	—	3a)	—
111	14	Wachsman Claudia	1875	kis-czegi	13.5	0.65	—	2a)	4
21	15	J. B. Teutsch	1875	szász-sebesi asztali	11.0	0.70	—	2a)	4
153	16	Erdélyi pincze-egylet	III-ad	osztályu asztali	9.5	0.65	—	2	—
15	17	Gróf Teleký Sándorné	1874	czelnai asztali	11.0	0.65	—	2	—
96	18	Dr. Haupt Gottfried	1874	kékesi	10.0	0.7	—	2	4
44	19	Br. Bánffy Dániel	1874	ballai asztali	10.4	0.7	—	2	—
149	20	D. Deák József	1874	czelnai	10.0	0.63	—	2	—
51	21	Pap Ferencz és Mihály	1874	gyekei	11.4	0.75	—	2a)	4
101	22	Schuster Károly	1874	fellaki	9.8	0.65	—	2	—
110	23	Budaacker Gottlieb	1874	besenyői	11.5	0.67	—	2	—
1	24	Lemberger Sámuel	1874	felvinczi	12.0	0.7	—	2	4
32	25	Dániel Mihály	1872	bényei	10.8	0.75	—	2	—
27	26	Gróf Teleký Sámuel	1872	czelnai asztali	10.4	0.65	—	2	3
213	27	Br. Apor Károly	1872	baczka-madarasi	9.6	0.8	—	2	4
42	28	Berivói György	1872	algyógyi asztali	10.8	0.95	—	3	4
48	29	Gróf Kun Kocsárd	1872	" "	10.5	0.7	—	2	—
140	30	Bürger Márton	1872	krakói asztali	10.5	0.75	—	2	4
235	31	Orbán József	1874	osombordi	11.5	0.52	—	2	—
236	32	" "	1874	héderfáji	11.0	0.68	—	2a)	—
93	33	Láni Gottfried	1869	besenyői	9.0	0.6	—	2	3
142	34	Dr. Klein Adolf	1872	medgyesi	11.5	0.85	—	2a)	4
147	35	Báró Bánffy Albert	1868	örményesi	9.0	0.65	—	2	—
154	36	Erdélyi pincze-egylet	I-ső	osztályu asztali	10.0	0.62	3	2	—
139	37	Eöry Tivadar	1874	sárdi asztali	11.0	0.65	—	2a)	—
138	38	Szász Pál	1874	m.-sárdi	11.0	0.65	—	2a)	4
183	39	Dr. Knöpfler Vilmos	1875	m.-vásárhelyi	11.5	0.7	—	1	—
68	40	Gerendy István	1876	balázstelki	10.8	0.8	—	1	—
8	41	Gróf Teleký Géza	1873	czelnai vegyes	10.0	0.68	—	1	—
234	42	Orbán József	1874	küküllőmenti	14.0	1.00	—	1a)	—
III. csoport : pecsénye borok (Vin de dessert)									
58	43	Bucher Miksa	1874	leppendi	12.	0.58	—	3	—
99	44	Connert Károly	1874	besenyői	10.8	0.6	—	3	4
69	45	Gerendy István	1875	balázstelki	12.5	0.9	—	2	—
95	46	Csalner Dávid	1874	besenyői	12.3	0.95	—	1	—
6	47	Pócsa Mihály	1874	maros-bükkösi	11.6	0.7	—	1	—
18	48	Elekes Mihály	1874	czintosi	13.5	0.65	—	1a)	3
100	49	Schuster Károly	1875	besenyői	11.5	0.67	—	1	4
84	50	Gróf Bethlen Camillo	1874	küküllővári	13.0	0.75	—	1	—
87	51	Tordai Szabó Sámuel	1872	küküllőmenti	10.0	0.65	—	1	—

Kezelési szám	Kiosztási sorrend	Tulajdonos, borfaj és évjárat	Szesztar-talom %	Savtar-talom %/1000-ben	Minősítés				
					bécsi jury 1873	kolozsvári előleges bírálat	párisi jury 1878		
86	52	Tordai Szabó Sámuel	1874	küküllőmenti	12.5	0.63	—	1a)	—
39	53	Fogarasy Mihály, erdélyi püspök	1872	rózsamáli	11.6	0.75	—	1	4
38	54	" " "	1868	"	12.	0.68	—	1	4
16	55	Gróf Teleky Sándorné	1869	czelnai	9.5	0.75	—	1	—
166	56	Erdélyi pincze-egylet	1862	rózsamáli	11.0	0.7	2	2a)	—
172	57	" " "	1862	mezősegi	11.6	0.66	—	1	4
167	58	" " "	1862	küküllőmenti	12.5	0.66	2	1	—
169	59	" " "	1848	"	11.5	0.7	1-2	1	4
168	60	" " "	1862	küküllőmenti sajtolás	12.2	0.7	1	1a)	4
184	61	Dr. Knöpfler Vilmos	1862	törökhegyi	11.3	0.68	—	1	—
112	62	Voith József	1862	kapjoni	11.8	0.65	—	1a)	3
176	63	Erdélyi pincze-egylet	1827	herepei	10.	0.85	—	1	4
229	64	Gróf Mikó I. örökösei	1811	preszákai	12.	0.83	3	1a)	4
114	65	Szatmáry S. Ferencz	1875	bodonhegyi	12.5	0.7	—	1	4
52	66	Gróf Bélydy Kálmán	1866	báldi	11.3	0.75	—	1a)	4
230	67	Gróf Mikó I. örökösei	1862	marokházi	12.	0.75	2-3	1	4
231	68	" " "	1866	"	12.5	0.8	—	1	3
191	69	Báró Radák Ádám	1866	ozdi	13.3	0.9	—	1	—
55	70	Ugron Sándor	1874	m.-záhi	13.6	0.64	—	1a)	4
144	71	Korbuly Bogdán	1862	törökhegyi	13.2	1.00	3	1a)	—
163	72	Erdélyi pincze-egylet	1862	"	13.0	0.7	1	1a)	3
45	73	Máriaffy Albert	1862	gyulatelki	14.8	0.6	2-3	1aa)	4
94	74	Hofgräf János	1868	besenyői	13.0	0.85	—	1a)	—
98	75	Hofgräf Artur	1875	"	14.0	1.05	—	1aa)	—
175	76	Erdélyi pincze-egylet	1846	szilvási	13.2	1.0	—	1aa)	—

IV. csoport: kövér szőlő borok.

12	77	Tisza László	1875	m.-n. csáni kövér	12.8	0.9	—	3	—
108	78	Gróf Bethlen Béla	1874	árokajjai	11.6	1.00	—	3	—
24	79	Gróf Bethlen Károly	1874	árpástói	9.8	0.6	—	3	—
17	80	Gróf Teleky Sándorné	1872	czelnai	9.0	0.6	—	3	—
26	81	Gróf Teleky Sámuel	1872	"	9.4	0.6	—	2	—

V. csoport: vegyes faj borok. (Passe tous grains.)

203	82	Gróf Teleky Gusztáv	1874	gyéresi vegyes	11.0	0.65	—	2	—
155	83	Erdélyi pincze-egylet	1872	erdélyi vegyes	11.0	0.65	—	2	—
49	84	Rédiger Soma	1875	tordai riesl. és pinot gris	11.8	0.65	—	2	4
195	85	Paget János	1874	telekbeli	11.5	0.68	—	2	—
239	86	Zeyk József	1873	m.-gombási mon vin	13.2	0.6	—	1	—
7	87	Gróf Teleky Géza	1874	czelnai finom vegyes	10.6	0.75	—	1a)	—
196	88	Paget János	1875	telekbeli	13.2	0.7	—	2a)	4
122	89	" "	1866	"	11.5	0.6	1 1/2	1	—

VI. csoport: Pinot.

210	90	Taufer József	1874	Pinot gris	12.6	0.53	—	2	—
146	91	Korbuly Bogdán	1874	" "	10.5	0.6	—	2	4
134	92	Gróf Mikó I. örökösei	1874	Pinot blanc	12.0	0.55	—	2	—
218	93	Kinizsy Pál	1875	Pinot gris	12.5	0.77	—	1	4

VII. csoport: som bor.

90	94	Bedőházy János	1873	szász-veszösi som	11.	0.75	—	3	—
50	95	Br. Kemény Endre	1875	m.-bükkösi som	9.5	0.7	—	3	—
208	96	Taufer József	1866	som	11.3	0.72	—	3	4
151	97	Kis Elek	1868	ardói som	12.5	0.58	—	2	—
70	98	Gerendy István	1873	balázstelki som	9.4	0.6	—	2	—
164	99	Erdélyi pincze-egylet	1862	som	11.3	0.7	1	3	4
54	100	Ifj. br. Kemény György	1862	lándori som	11.8	1.15	—	1	—
205	101	Gróf Teleky Gusztáv	1866	egerbegyi som	13.5	0.64	—	2	4
165	102	Erdélyi pincze-egylet	1866	som	13.5	0.64	—	1	—

Kezeflési szám	Kostolási sorrend	Tulajdonos, borfaj és évjárat	Szesztar-talom %	Savtar-talom %/1000-ben	Minősítés				
					bécsi jury 1873	kolozsvári előleges bírálat	párisi jury 1878		
71	103	Gerendy István	1872	balázstelki som	12.0	0.6	—	1	—
72	104	" "	1875	" "	12.5	0.95	—	1	—
73	105	" "	1874	" "	11.6	0.9	—	1a)	4

VIII. csoport: som-leányka és leányka.

77	106	Gerendy István	1872	balázstelki leányka	9.5	0.65	—	3	—
78	107	" "	1874	" "	12.0	0.8	—	3	—
56	108	Gróf Eszterházy István	1873	bajomi som leányka	12.8	0.85	—	3	—
57	109	" "	1875	" "	12.0	0.58	—	2	—
182	110	Erdélyi pincze-egylet	1866	" leányka "	10.5	0.67	2 ^{1/2}	2	4
123	111	Paget János	1868	szőkefalvi leányka	12.0	0.65	—	2a)	—
193	112	" "	1874	gyéresi som és leányka	13.6	0.6	—	1	4
217	113	Kinizsy Pál	1866	sz.-csávási leányka	11.8	0.86	—	1	3
194	114	Paget János	1875	szőkefalvi leányka	14.5	0.65	—	1a)	—
117	115	" "	1866	" "	12.8	0.95	2	1	3

IX. csoport: Traminer.

11	116	Tisza László	1874	m.-n.-csáni traminer	11.0	0.8	—	3	—
209	117	Taufler József	1874	traminer	12.5	0.5	—	3	—
214	118	Br. Apor Károly	1874	baczka-madarasi traminer	11.0	0.72	—	3	—
133	119	Gróf Mikó örökösök	1873	m.-ujvári traminer	10.7	0.8	—	3	—
19	120	J. B. Teutsch	1874	domáldi "	11.5	0.65	—	2	4
79	121	Gombos László	1875	tordai "	13.6	0.66	—	2	—
187	122	Dr. Wolff Gyula	1872	" "	11.0	0.6	—	2	—
161	123	Erdélyi pincze-egylet	1874	traminer	11.0	0.6	—	2	4
124	124	Paget János	1868	szőkefalvi traminer	11.5	0.6	1 ^{1/2}	2	4
192	125	" "	1875	" "	13.8	0.6	—	1	3
118	126	" "	1869	" "	10.7	0.8	2	0	—
162	127	Erdélyi pincze-egylet	1866	traminer	13.5	0.6	—	1	4
238	128	Zeyk József	1866	m.-csaholyi traminer	13.0	0.65	3	1	—

X. csoport: Wälsch riesling.

156	129	Erdélyi pincze-egylet	1872	Wälsch riesling	11.5	0.65	—	2	—
81	130	Gombos László	1875	tordai Wälsch riesling	13.8	0.7	—	2a)	—
200	131	Paget János	1874	szőkefalvi Wälsch riesling	12.2	0.55	—	2a)	—
199	132	" "	1875	" "	14.6	0.57	—	1	—
121	133	" "	1869	" "	11.5	0.58	1	1	4

XI. csoport: rajnai riesling.

10	134	Tisza László	1869	m.-n.-csáni riesling	9.	0.7	—	3	—
62	135	N.-enyedi főtanoda	1869	vingárdi riesling	9.	0.6	—	3	—
22	136	Sándor Miklós	1875	n.-enyedi riesling	10.3	0.8	—	3	—
20	137	J. B. Teutsch	1875	szász-sebesi riesling	12.0	0.75	—	3	—
64	138	Felszegi Sámuel	1872	sz.-kocsárdi riesling	9.5	0.65	—	3	—
14	139	Vincenti Nándor	1875	diódi riesling	13.7	1.0	—	3a)	—
61	140	N.-enyedi főtanoda	1872	vingárdi riesling	11.5	0.7	—	2	—
23	141	Gáll József	1874	g.-várallyai riesling	9.8	0.6	—	2	—
74	142	Gerendy István	1874	balázstelki riesling	12.	0.7	—	2	4
75	143	" "	1875	" "	12.	0.85	—	2	4
109	144	Budacker Gottlieb	1874	besenyői riesling	14.0	0.8	—	2	4
119	145	Paget János	1868	szőkefalvi riesling	10.5	0.72	2	2	3
126	146	" "	1869	gyéresi riesling	12.0	0.6	—	2a)	—
137	147	Gróf Mikó I. örökösei	1873	m.-ujvári riesling	10.5	0.7	—	2	3
185	148	Br. Szentkereszty György	1872	hosszuaszói riesling	10.6	0.53	—	2	—
158	149	Erdélyi pincze-egylet	1872	riesling	10.2	0.65	—	2	—
201	150	Paget János	1875	szőkefalvi riesling	13.5	0.8	—	2	4
202	151	" "	1874	gyéresi riesling	12.7	0.63	—	2	4
207	152	Gáál Gyula	1874	m.-n.-kályáni riesling	11.8	0.95	—	2	—
223	153	Harmath Sándor	1875	torda martalyai riesling	11.7	0.6	—	2	—

Kezelési szám	Köztulaj. sorrend	Tulajdonos, borfaj és évjárat	Szesztar- talom %	Savtar- talom ‰/1000-ben	Minősítés				
					becsi jury 1873	köszvényi előleges bírálat	parisi jury 1878		
211	154	Tauffer József	1874	riesling	11·0	0·61	—	2a)	—
157	155	Erdélyi pincze-egylet	1874	„	11·7	0·65	2 ¹ / ₂	2a)	—
80	156	Gombos László	1875	tordai riesling	12·6	0·65	—	2a)	4
3	157	Soos Lajos	1875	erzsébetvárosi riesling	12·0	0·85	—	2a)	4
204	158	Gróf Teleky Gusztáv	1866	gyéresi riesling	12·8	0·6	—	2a)	—
120	159	Paget János	1869	szőkefalvi riesling	10·2	0·6	2	2	4
190	160	Br. Kemény István	1866	csombordi riesling	13·7	0·63	1	1	—
215	161	Br. Apor Károly	1872	tófalvi riesling	11·0	0·73	—	1	4
216	162	„	1872	„	11·2	0·7	—	1	2
159	163	Erdélyi pincze-egylet	1866	riesling	12·8	0·6	3	1	—
4	164	Soos Lajos	1874	erzsébetvárosi riesling	13·5	0·75	—	1a)	4
76	165	Gerendy István	1876	balázstelki riesling	13·5	0·75	—	1a)	4
188	166	Dr. Wolff Gyula	1874	tordai riesling	12·7	0·73	—	1a)	—
189	167	Wolff Gábor	1875	„	14·5	0·5	—	1aa)	4

XII. csoport: muskotály.

13	168	Tisza László	1875	csányi muskotály	12·0	0·7	—	3	4
135	169	Gróf Mikó örökösök	1874	m.-ujvári Croqu. musk.	11·2	0·62	—	3	4
85	170	Gróf Bethlen Camillo	1874	küküllővári „	10·5	0·56	—	3	—
29	171	Gróf Teleki Sámuel	1875	czelnai muskotály	12·5	0·75	—	2	4
237	172	Orbán József	1872	muskotály	12·5	0·75	—	2	—
145	173	Korbuly Bogdán	1874	Muscat lunel	12·0	0·65	—	2	—
160	174	Erdélyi pincze-egylet	1874	muskotály	11·6	0·65	—	2	—

XIII. csoport: Sauvignon.

136	175	Gróf Mikó örökösök	1875	m.-ujvári szemillon és sauvig.	13·0	0·65	—	2	2
170	176	Erdélyi pincze-egylet	1872	sauvignon	12·2	0·57	—	2	4
125	177	Paget János	1868	gyéresi sauvignon	11·5	0·64	2	2	—
171	178	Erdélyi pincze-egylet	1874	sauvignon	12·0	0·65	—	1	—
198	179	Paget János	1874	szőkefalvi sauvignon	13·2	0·52	—	1	3
197	180	„	1875	„	15·0	0·55	—	1	—

XIV. csoport: bakator.

9	181	Tisza László	1866	m.-n.-csányi bakator	7·0	0·7	—	3	—
89	182	Gróf Bethlen Sándor	1873	Tasnádi bakator	12·	0·78	—	2	4
132	183	„	1866	„	12·5	1·1	2 ¹ / ₂	2	4
143	184	Korbuly Bogdán	1866	„	13·5	1·05	—	2	4
173	185	Erdélyi pincze-egylet	1866	„	11·0	0·8	3	2	—
174	186	„	1846	„	10·2	0·8	3	2a)	—
106	187	Gróf Bánffy György	1867	„	11·5	0·7	—	2a)	—
104	188	„	1846	„	11·	0·78	—	1	—
107	189	„	1863	„	10·	0·6	1	1	—
105	190	„	1862	„	12·6	0·6	—	1a)	4
131	191	Gróf Bethlen Sándor	1862	„	12·5	0·55	1 ¹ / ₂	1	—
177	192	Erdélyi pincze-egylet	1834	„	12·8	0·7	3	1	4
227	193	Gróf Mikó örökösök	1834	„	12·4	0·77	2 ¹ / ₂	1a)	4
228	194	„	1866	„	12·0	1·00	2	1a)	4
226	195	„	1866	„	12·0	0·8	1	1aa)	—

XV. csoport: vörös borok.

41	196	Baresay Béla	1873	m.-solymosi kádárka	10·0	0·75	—	3	—
47	197	Gróf Kún Kocsárd	1876	csigmói kádárka	11·5	0·85	—	3	—
46	198	„	1875	„	14·0	0·9	—	3	4
212	199	Tauffer József	1874	Pinot noir	12·3	0·56	—	3	—
206	200	Gróf Mikes Miklós	1875	algógyi kádárka	11·6	0·65	—	3	4
141	201	Gróf Tholdy Horváth Lajos.	1872	macsói kádárka	12·0	0·8	—	3	4
66	202	Szász Pál	1875	sárdi kádárka	10·0	0·55	—	3	—
178	203	Erdélyi pincze-egylet	1874	oportó	11·0	0·65	—	2	4
34	204	Báró Horváth Ödön	1875	Pinot noir	10·5	0·75	—	2	3

Kezelési szám	Közteljesi sorrend	Tulajdonos, borfaj és évjárat		Szesztar-talom %	Savtar-talom ‰/1000-ben	Minősítés			
						bécsi jury 1873	kolozsvári előleges bírálat	párisi jury 1878	
186	205	Báró Szentkereszty György	1875	hosszuaszói oporto	14.0	0.52	—	2	—
33	206	Gámán János	1875	m.-n.-kályáni Carbenet	10.5	0.6	—	2	—
240	207	Zeyk József	1874	Château Zeykfalva	12.3	0.54	—	2	4
128	208	Paget János	1875	gyéresi Carbenet	11.5	0.7	—	2a)	4
127	209	" "	1874	" "	11.0	0.6	—	1	3
219	210	Gróf Teleky Géza	1876	czelnai carbenet	14.1	0.58	—	1	2
179	211	Erdélyi pincze-egylet	1874	Carbenet	11.0	0.63	—	1	3
129	212	Paget János	1868	gyéresi carbenet	11.5	0.55	1	1a)	1
25	213	Gróf Teleky Sámuel	1875	sárdi carbenet	10.5	0.55	—	1aa)	—

XVI. csoport: aszu borok.

181	214	Erdélyi pincze-egylet	1866	II. osztályu aszu	10.0	0.65	3	3	—
5	215	Soos Lajos	1875	erzsébetvárosi Alex. musk.	11.8	1.0	—	3	—
28	216	Gróf Teleky Sámuel	1872	czelnai aszu	14.0	0.7	—	3	3
225	217	Ifj. br. Kemény György	1866	lándori	11.4	1.15	—	2	—
180	218	Erdélyi pincze-egylet	1866	I. osztályu aszu	12.5	1.05	2 1/2	2	4
63	219	N.-enyedi főiskola	1866	miriszlói aszu	10.0	0.85	—	1	—
115	220	Paget János	1866	szőkef. muskát Croquant	15.0	1.15	2 1/2	2	—
116	221	" "	1866	" " Alexandr.	13.8	1.1	—	1	—
130	222	Gróf Bethlen Sándor	1866	Tasnádi aszu	11.0	0.75	—	1	4
148	223	Br. Bánffy Albert	1866	" "	10.0	1.2	2	1a)	2
232	224	Gróf Mikó örökösök	1866	" "	10.0	1.05	2	1aa)	1

XVII. csoport: pezsgők.

Mehrer és társa kolozsvári cég által kiállítva.

220	225	Rózsa pezsgő	—	—	—	—	2	4
221	226	Erdélyi pezsgő	—	—	—	—	1	
222	227	Riesling pezsgő	—	—	—	—	1a)	

Magfa-válogatás a szőlőnél.

E lapok legutóbbi számában felszólalás és kérdés támadván a „magfa-választás“ mié-rt-je és r-iké-nt-je iránt, mint a „havi-émlékeztető“ szőlészeti részének gondozója, kötelességemnek ismerem válaszul és felvilágosításul a következőkben felelni.

Jól tudjuk azt, hogy culturnövényeinket csakis a gondozás, dajkálás és okszerű nevelés tartja meg nemesített alakjukban, míg saját kényükre hagyatva elvadulnak vagyis visszaesnek eredeti ő- állapotjukba. Az emberről és állatokról hallgatunk, csakis egy pár növényről tartjuk szükségesnek felhozni: hogy p. o. ha a kukoricza — elvetése után — nem részesül kapálásban, nem fog csöveket teremni s csupán takarmányul szolgál; a legjobb fajú káposzta, ha csak vetjük és szálanként ki nem ültetjük, nem borít fejeket, hanem lapunak marad; a legszebb angol egreszek vagy nagybogyóju ribizkék, ha koronként a maga rendje szerint meg nem metszetnek, elsatnyulnak és apró gyümölcsöket hoznak. Mindenek közt pedig leginkább a szőlő hajlandó a visszaesésre, példátlan buja növése-nél fogva megköveteli, hogy folytonosan felügyeljünk reá, mint rakoncátlan gyermekre s késsel és ollóval irtsuk vad hajlama- it és kinövéseit.

A növények általában hossz tengelyök irányában igyekez-

nek növekedni, a gyümölcs-csemetének vezéragá nyulik és siet az égnek s ha a bölcs kertész ollója le nem csippenti, nem növel díszes koronát s ifju erejét — mintegy az egek ostromlására — fölfelé pazarolja. A szőlő, mint küsző növény, már eredeténél fogva arra van hivatva, hogy fokozott erélylyel történ mindig előre és előbbre; vesszejeinek hegyén hajtja legdúsabb rügyeit s ha ezt első vegetációjának idejében meg nem csonkítjuk, az alsóbb rügyek vagy silányan dolgoznak, vagy ki sem hajtanak, ellenkezőleg, ha kellő időben megcsipkedjük nekünk nem tetsző hajtásait, vegetációjának teljes erélyét azon jövőseiben fogja érvényesíteni, melyeket csonkítatlanul meghagyva, mintegy kijelöltük pályafutásának irányát. Ez tapasztalás által szentesített tény, e fölött nincs mit kételkedni!

Az okszerűség és a szépnek érzete ugy kívánja, hogy rendes sorokba ültetett szőlőtőkéink a nekik egyenként kiszabott téren lehetőleg megférjenek s egyforma erőben s alakban évről-évre megtartassanak. A tapasztalás ugy mutatja, hogy a legszebb magfák többnyire a karikák vállain és a csapokon nőnek s hogy ezek a jövő termésnek legbiztosabb meghozói. Ha történetesen nem a karika vállán kinőtt hajtás a legerőteljesebb és legszebb, akkor a karika többi — jóllehet szebb — de nem legalkalmasabb hajtásainak megcsonkázása által kény- szeritem a növénynek küsző ösztönét a karika vállán kifejtteni s több mint bizonyos, hogy szép bánásmóddal, de kellő erély-

lyel vezetett akaratomnak engedelmessé válni fog az ős erdők kicsapongó szülőttje.

Mint hogy az egész „válogatás“ a jövő évi magfák nevelése érdekében történik, elmondom azt is, hogy miért hagyok én a karika vállán (már t. i. a hol van miből!) 2—4, és a csapon ismét 2 magfát?

Részemről karikának soha 2 vesszőnél többet ki nem hajtok, hanem igen is gondoskodom több magfáról, hogy legyen miben válogatnom, mert könnyen megesik hogy a sokféle munka közben vagy idők viszontagsága folytán egyik másik magfa megsérül vagy letörik, de a sokból mégis marad nekem tavaszra valami. Hajtáskor tehát szemügyre veszem először is a vén törzset, ha ez nem szökött még igen magasra, — könnyen hajlítható a hegynek, — és teljesen egészséges, akkor az ezen levő 2 legszebb vesszőből hajtok karikát és ha ez sikerült s meg nem pattant, akkor eltávolítom a más kettőt ugyiszintén a csapon levőket is; ha pedig az aggfá bármi okból nem felel meg célomnak, akkor ezt távolítom el s marad új törzsem a csapból és karikám annak magfáiból. A csapot tehát csakis tartalék gyanánt tekintem s csak szükség esetén veszem igénybe, mind ezekről bővebben és helyesen szól Fekete Pálnak „Karikás szőlőmivelés“ című pályanyertes munkája.

Ne tessék azt hinni, hogy ezek új dolgok! — mind régi — és a tapasztalás által jónak bizonyított apróságok, egyöntetű keretbe összeállítva. Aztán utóvégre is nem codexbe szedett törvényezikkek gyanánt tekintendők az „Erd. gazda“ jó indulatu havi figyelmeztetései; a ki épen másként szereti és jó eredményét látja, ám tegyen legjobb belátása szerint, én részemről a leirt mód szerint szép szüreteknek örvendek. —

Emlékeztető.

Egy adat a gyümölcsfaneveléshez.

E czimen igen érdekes adatokat közölt Bouché, a berlini botanikus kert felügyelője, az „Österr.-ung. Wein- und Agri-cultur-Zeitung“-ban. Cikkirő írja:

Jölehet mindnyájan — ifjak és öregek, gazdagok és szegények — szeretjük a gyümölcsöt, mind friss, mind befőtt és aszalt állapotban, mégis sokan vannak, kik ezt csak nyálánságnak tartják s mint nem épen nélkülözhetlen cikket tekintik. Nem oszthatom e nézetet, már csak azért sem, mert a gyümölcsnek nagy jelentősége van a nép jóllétére nézve és sok tekintetben az emberi táplálékhoz számítjuk, a mennyiben néhány készítménye ugyancsak mint üdítő, egészséges és jól laktató étel szerepel, sőt számos-beteg és gyengélkedő embernek felfrissítésére és gyógyítására szolgál. Ezen tulajdonságokon kívül — különösen az alma — még a szomjat is oltja.

Hogy azonban gyümölcsfáink termése a gondviselés által kirendelt célt lehetőleg teljesen elérje s hogy a népre nézt valóban hasznossá váljék s abból lehetőleg kevés menjen veszendőbe: arra okvetlenül szükséges, hogy a gyümölcsfa-tulajdonos ne bizza fát, összefogott kézzel, a pusztá sorsra, hanem azokat lelkiismeretesen ápolja. Az ápolás nagyjára csak abban áll, hogy a gyümölcsfák ellenségeit távol tartjuk s pusztítjuk. Ez a gondoskodás és az avval egybekötött és hasznos eredmények a gyümölcsfák iránti szeretetből is csak növelik.

Valamint a természetben egyáltalában a jónak legtöbb ellensége van, úgy a gyümölcsfáknál is. Első sorban: a téli araszlok és a gyümölcs-kukacok, melyek a leveleket, virágot és gyümölcsöt meglepik és pusztítják; ugyannyira, hogy a gyümölcstermés ezek miatt gyakran a minimumig csökken. A vén fába, melyektől jogosan várhatni gazdag termést, mindig jobban befészkelik magukat a gyümölcscrágó férgek, e miatt azok haszontalannak, betegesnek látszanak és rendesen fejsze alá kerülnek.

Miután az embernek mindazt, a mi az élelmi szereket gyarapítja, becsülnie kell — a gyümölcsfa-tulajdonosnak is hálával kell viseltetnie az élelmi szert termő gyümölcsfa iránt.

Julius hó közepén megjelenik egy féreg, mely a gyümölcs lehullása által vehető észre s mely gyakran a termésnek $\frac{2}{3}$ -ától és pedig a gyümölcs legjavától fészolja meg az embert. Ez a gyümölcs-féreg a Tortrix pomonana és közel rokonságban van a szőlőt pusztító Tortrix pillerianával.

Ezen hernyó pillangójának kékes-szürke előszárnyain sok finom harántsvá van, a szárny előrészenek szélén, a csúcsán láthatni egy nagy, fekete, aranypiros, csillámló foltot. A pillangó tojásait június és július hónapban elkülönítve félnagyágra nőtt gyümölcsbe rakja, a kis hernyócskák aztán befurakodnak a gyümölcsbe és a magházat felemészlik, még a gyümölcsfa búsát sem kímélvén. Így keletkezik aztán a lehulló gyümölcs, minek majd semmi hasznát sem vesszük.

Ezen hús-szinű hernyók (kukacok) kifejlődvén, július kezdetétől fogva egészen október hónapig az átfurt gyümölcsből többnyire estve vagy éjjel leereszkednek s ugyanazon a fán újra felmásznak, hogy magukat a fakéreg repedéseibe vagy a feleserepezett kéreg alatt valami fehéres szövetbe beburkolhassák, ez a fehéres szövet a kéreg szálkái miatt bajosan látható meg, mert azoktól környezvék; beveződött átalakulás után, a mi április hónapban következik be, május végével vagy június elején szoktak aztán eltörni s pusztító műveket folytatni.

Ezen kártékony hernyó pusztítására egy jüiterbocki (Németország) tanító kitünő kenőcsöt, az u. n. „Brumata enyv“-et* készítette, mely sokáig ragacsos marad s jeles szernek bizonyult. Nem tartjuk feleslegesnek, ha e szerrel való elbánást a gyümölcsfatermesztés érdekében leírjuk.

Hogy a fára mászó hernyókat elfogdoshassuk, a fát körülkötjük egy 10 centimeter széles papírszalaggal a földtől 1 meternyi magasan (törpe fáknál közvetlenül az ágak szétágazásánál). E szalagot felső szélén lekötjük a fához és pedig úgy, hogy az alsó széle szabadon és tágon álljon. A hernyók, kukacok stb. majdnem mind ide fognak rejtőzni a papírszalag és a fakéreg közti hézagba, mivel a hidegtől és ellenségeiktől, minők a fűrkészek, ragadozó bogarak, itt védve vannak; a papírszalagot csak egy némelyik szokta átmászni, hogy azon át még fennebb juthasson a fára; hanem életével lakol mert a „Brumata-enyv“vel kívül bekent papírszalagra reáragad s ott elpusztul.

* Kapható Bécsben a következő cég alatt: Carl Anton List, Rothenthurmstrasse nró 27; egy tégely ($\frac{1}{2}$ kilo) 30 fa számára, használati utasítással és próba papírszalaggal együtt 1 frt 50 kr.

A szalagokat december hónap elejéig egészen bátran ott tarthatjuk a fatörzsön; ezen időig a kukacok magukat rendszeren befonják s téli tanyájukat nem hagyják el. A fáknak papirszalagokkal való ilyen ellátása nagy kedvére van a cziakéknek és harkályoknak, mivel itt egész sereg férget, bogarat találnak összecsoportosulva s nem kell, hogy az egész fán sokszor hiába keresgéljenek, majdnem ösztönszerűleg feltalálják őket ezen helyeket, hol a fa körül van szalagozva; úgy, hogy alig szükség az oda gyűlt férgeket mimagunknak megsemmisíteni.

Ha azonban ezen elővigyázat sem lenne egészen célhoz vezető, oda kell hatnunk, hogy a szomszéd birtokosokat utasítás és tanítás által hasonló intézkedésekre rábírjuk; mert ha szintén ezen kis lepkék meszire nem is tudnak repülni, mégis egy-egy közülök belérakhatja tojásait a megvédett fa gyümölcsébe.

Sajnos, hogy még sok olyan gyümölcsfatulajdonos van, ki ha egyszer elültette fát, azután magára ott hagyja s meglegszik annyi gyümölcsessel, a mennyit a kukacok megkimélve, neki hátrahagytak. Azonban, ha a gyümölcsfáktól gazdag termést várunk, ökvetlenül a legodaadóbb ápolásban és védelemben kell azokat részesítenünk, mert utóvégre is, azok magukat nem gondozhatják.

K. L.

A földi giliszta.

(Lumbricus terrestris)

A földi gilisztának nincsen szeme, hengeres két végén megvékonyult testének első negyedén egy húsos kiemelkedő gyűrű látható, színe vörös, vére piros, gyér sertéi négy sorban állanak, 45 centimeter hosszúságra is megnő. Elkorhadt növényi részekkel és gyenge vékony gyökerekkel táplálkozik.

Utóbbi tulajdonságánál fogva leginkább a kertészeknek tehet kárt, mert nem csak az ágyakat, hanem élelem szerzés végett a virágserepeket is felkeresi.

A virágserepekből és melegházi nagyobb edényekből már egyszerű kopogtatás által kiűzhető.

A talajban tartózkodó giliszták, ha a földbe karókat ütnek és a földet a karók segítségével, megmozgatjuk — előjönnek; továbbá akkor is, ha lábunkkal topogunk, vagy a földet sulyokkal verjük. A legcsekélyebb megrázkodtatás után felszínre menekednek és ott összegyűjthetők.

A diófa levél főzetet is kerülik, ha tartozkodási helyüket ily folyedékokkal beöntjük rejtekükből azonnal kijönnek.

A földi gilisztának sok az ellensége; a vakandokoknak ő szolgáltatja a legizletesebb csemegét, azonfelül a békák és apróbb madarak valamennyien gilisztát lesnek és azt vadásszák.

Zápor után hihetőleg az esőcseppek kopogása miatt felszínre jön s akkor nagy buzgósággal lakomáznak ellenségei, melyek közé a rucza és tyúk is számítandó.

A szenvedélyes halászok szegény állatot horgukra fűzik csalétkül használják és nem gondolják meg, mennyit kell szegény gilisztának szenvedni, míg egy kíváncsi halacska horgászati szenvedélyüket kielégíti.

Ébner Sándor.

Helyreigazítás.

Lapunk múlt (21-ik) számában, „Külön fajnak tartasuk-e a Narancs-pepint a Blenheim-pepintől? stb“ című cikkben, a 179. lap első hasábján, felülről 2-ik sorhoz még hozzá adandó ez: „Leroy a Marigold-pepin és Oberdieck a Wight-pepin hasonnevűl említi fel.“

Hirdetmény.

Magy. kir. államvasutak.

Mérsékelt áru menet és térti jegyek kiadása Székesfehérvárra. a székes-fehérvári kiállítás alkalmából.

A folyó év május hó 17-én megnyitott székes-fehérvári kiállítás alkalmából f. hó 25-től kezdve mindaddig a meddig a kiállítás tartama alatt a déli vasút Budapest és Székesfehérvár közt külön személyvonatot fog közlekedtetni a m. kir. államvasutak keleti vonalain alant felsorolt állomásairól Budapestre illetve Székesfehérvárra az ott kitétt árak mellett a reggel Budapestre érkező vonatokhoz II. és III. osztályú mérsékelt ári 8 napi érvénnyel bíró menet és térti jegyek fognak kiadatni.

A Budapestről (Budáról) Székesfehérvárra közlekedő vonat a déli vasut pályaudvaráról reggel 8 órakor indul.

A podgyásznál szabad suly nem engedélyeztetik. —

Gyermek- illetve féléjegyek ez alkalmából nem adatnak ki.

Az osztrák államvasutak pályaudvaráról a déli vasut pályaudvarára és viszont való szállításról a jegytulajdonosnak magának kell gondoskodnia.

Állomások	II		III	
	osztály			
	bankjegyekben			
Brassó	Székesfehérvárig	45·14	31·60	
Segesvár		38·12	26·56	
Erzsébetváros		36·96	25·74	
Medgyes		35·98	25·04	
N.-Szeben		37·82	26·38	
N.-Enyed		31·84	22·10	
M.-Vásárhely		33·98	23·62	
Kolozsvár		26·96	18·60	
B-Hunyad		24·20	16·64	

Budapest, 1878. május hó 21-én.
Az igazgatóság.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Mocs, 1879. június 1.

Gazdasági kilátásunk kellemetlen: Aprilis Május hideg szelekkel eső nélkül multak; így nehéz szántásba került a tavaszi vetés. — Osi búzákat a rozsda ellepte, a rozsok türetők, a repcék